

TADEUSZ TYLKOWSKI

Nowi żywiole jemioly pospolitej (*Viscum album* L.) w Arboretum Kórnickim

W latach 1968 i 1969 w Arboretum Kórnickim przeprowadzone zostały przez Bojarczuka (1968, 1970) obserwacje nad występowaniem jemioly pospolitej (*Viscum album* L.). Lista żywicieli jemioly obejmowała wówczas 118 gatunków i odmian drzew i krzewów należących do

Fot. 1. Jemiola pospolita na gałazce tawuły van Houtte'a. Fot. T. Tylkowski

22 rodzajów i 10 rodzin. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w tej dużej liczbie gatunków tylko takie spośród krzewów jak *Caragana arborescens* Lam., *Crataegus monogyna* Jacq., *Crataegus sanguinea* Pall., *Syringa amurensis* Rupr., *Corylus avellana* L., + *Crataegomespilus* sp., *Padus avium* Mill., *Salix cinerea* L. były dotychczas atakowane przez jemiolę pospolitą. Szymanowski (1964) stwierdził występowanie jemioly również na *Rosa canina* L. Dawalo to łącznie z wymienionymi przez B o-

Fot. 2. Jemiola pospolita w koronie drzewa *Acer rubrum* L. Fot. T. Tylkowski

Fot. 3. Brzoza Ermana opanowana przez jemiolę pospolitą. Fot. K. Jakusz

jarczuka i Szymanowskiego dziewięć gatunków krzewów rosnących w Polsce, na których rozwijała się jemiola.

Dzięki przypadkowej obserwacji poczynionej przeze mnie zimą 1980 r. do listy roślin porażanych przez jemiolę dopisać należy kolejny gatunek (w tym 10 gatunków krzewu) tawułę van Houtte'a (*Spiraea* × *vanhouttei* Zabel.). Nasienie jemioly zawleczone prawdopodobnie przez ptaka skielkowało na gałązce i wyrosło w małą roślinę, która zimą tego roku mogła mieć około 2 - 3 lat. Gałązka tawuły — krzewu żywiciela jemioly, była silnie zgrubiała poniżej miejsca zaatakowanego (ok. 70 cm nad powierzchnią ziemi). Powyżej tego miejsca charakteryzowała się znacznym przewężeniem (fot. 1), a przyrost na grubość tej części pędu był znacznie zahamowany.

Oprócz występowania jemioly na krzewie tawuły van Houtte'a zaobserwowano także w Arboretum Kórnickim rozwój tego półpaszyta na dwóch kolejnych gatunkach drzew, a mianowicie na klonie czerwonym (*Acer rubrum* L.) i brzozie Ermana (*Betula ermanii* Cham.). Na obu gatunkach drzew (fot. 2 i 3) krzewy jemioly umiejscowione nisko w koronie mogły być stosunkowo stare, powyżej 5 lat. Łącznie z wyżej wymienionymi liczbą gatunków roślin porażanych przez jemiolę pospolitą (*Viscum album* L.) wzrosła do 121.

Liczne ptaki występujące w Arboretum Kórnickim (Bartkowiak 1965) przyczyniają się do roznoszenia nasion jemioly na coraz liczniejsze gatunki drzew i krzewów i w najbliższym czasie można spodziewać się nowych żywicieli jemioly.

Instytut Dendrologii PAN
62-035 Kórnik

LITERATURA

1. Bartkowiak S. — 1965. Ptaki Arboretum Kórnickiego. Acta Ornithologica 9 (3): 137 - 142.
2. Bojarczuk T. — 1968. Jemiola pospolita (*Viscum album* L.) w Arboretum Kórnickim. Arboretum Kórnickie 13: 121 - 133.
3. Bojarczuk T. — 1970. Wyniki dalszych obserwacji nad występowaniem jemioly pospolitej (*Viscum album* L.) w Arboretum Kórnickim. Arboretum Kórnickie 15: 47 - 50.
4. Szymanowski T. — 1964. O nowych żywicielach jemioly (*Viscum album* L.) w rejonie Łodzi, Warszawy, Pomorza Zach. i Śląska. Roczn. Sekcji Dendrol. PTB 18: 167 - 173. Warszawa.

TADEUSZ TYLKOWSKI

New host plants of mistletoe (Viscum album L.)

Summary

It was found in the Kórnik Arboretum, for the first time in Poland, that mistletoe (*Viscum album* L.) is able to grow on the decorative shrub *Spiraea* × *vanhouttei* Zabel., on the red maple (*Acer rubrum* L.) and on *Betula ermanii* Cham.

Besides 118 host plants of the mistletoe listed by Bojarczuk (1968 and 1970) it makes 121 species of woody plants, on which mistletoe was already found.

ТАДЕУШ ТЫЛКОВСКИ

Новые хозяева омелы обыкновенной (Viscum album L.) в Курницком Арборетуме

Резюме

В Курницком Арборетуме, впервые в Польше, отмечено выступание омелы обыкновенной (*Viscum album* L.) на декоративном кустарнике спирее Вангутта (*Spiraea* × *vanhouttei* Zabel.), клене красном (*Acer rubrum* L.) и березе каменной (*Betula ermanii* Cham.).

Кроме 118 видов хозяев омелы составленных Боярчуком (Bojarczuk, 1968, 1970) это составляет в общем 121 вид, на которых может паразитировать омела.